

стига първият контингент.⁸ Година и половина по-късно са останали едва около 4000 и те са изстребени за една нощ по заповед на Химлер. Комендантът Хес рутинно описва събитието в затворническата си автобиография:

До август 1944 бяха останали 4000 цигани, които тепърва трябваше да отидат в газовите камери. До този момент те още не знаеха какво ги очаква. Усетиха го чак когато започнаха да ги отвеждат барака по барака към Крематориум V. Не беше лесно да ги вкараме в газовите камери.⁹

На следващата утрин вече нямало цигани в Аушвиц.

Миналото става настояще

На 27 октомври 1979 г. група немски цигани или синти, както те се самоназовават, се събра в бившия концентрационен лагер в Берген-Белсен, за да почете своите жертви на Холокоста и да привлече внимание към продължаващата дискриминация спрямо тях във Федералната република. Събитието беше организирано от три групи: една национална организация *Verband Deutscher Sinti* (Федерация на немските синти), *Ромски съюз* - международна организация, призната от ООН през 1979 г. - и една нециганска група поддръжници, *Die Gesellschaft für bedrochte Völker* (Дружество за застрашените народи). Присъстваха делегации на роми (както циганите често пъти са познати по света)¹⁰ от Франция, Англия, Швейцария, Скандинавските страни, Белгия и Холандия, Югославия, Гърция и Италия. За първи път официални представители на немското правителство отдадоха почит на другите жертви на "окончателното решение". Почетен гост беше председателката на Съвета на Европа, Симон Вейл, самата тя оцеляла от Берген-Белсен, която декларира личната си солидарност, както и подкрепата на Съвета на Европа.¹¹ Венецът беше положен от харизматичния синт Романи Розе, поел водачеството на *Verband Deutscher Sinti*